

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Olvasóinkhoz.

A negyedik esztendő utolsó hónapjában vagyunk. Így tehát majdnem négy éves mult áll hátunk megett. Ezen idő alatt a »Vasárnap« olvasóközönsége részben megváltozott, kicserélődött: de a lap ma is ugyan az, ami kezdetben volt.

Célunk az, hogy az evang. református családok részére egy tiszta evangéliumi alapon álló ujságot adjunk. Ma már minden ember ujságot olvas. De a világi lapok nagy része, majdnem mindenik tele van evangélium ellenes dolgokkal. A Vasárnap igazi lelki táplálékot nyújt. Erősíti a hitet. Nemesíti az erkölcsi érzést. Szilárd kapcsolatot, mely oda fűz az anyaszentegyházhoz, s ezáltal a Jézus Krisztushoz. Az életharczát Krisztus nélkül megharcolni nem lehet. Föl tehát, sorakozzunk minél többen a Krisztus zászlója alá!

Különösen a téli időben a »Vasárnap« igen kedves olvasmányul szolgál. Kérjük azért régi olvasóinkat, akik jól ismernek minket, hogy buzgókodjanak a Vasárnap terjesztésében. Előfizetési ára oly csekély, hogy sokszor egy este többet elköltünk vagy elkártyázunk annál. Aki a Vasárnapra előfizet, ebben egy biztos óvszerre talál vétkes szenvedélyei kiirtására.

A Vasárnap nem anyagi uyeresség céljából indult meg. Csupán annyi anyagi jövedelemre

akar szert tenni, hogy a nyomdai költségeket kifizethesse. Hátrálékos előfizetőinket szívesen kérjük, hogy az esedékes díjakat küldjék be, hogy a nyomdával mi is elszámolhassunk.

A Vasárnap előfizetése egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Az előfizetési díjak Becsek Dániel Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely Árpád-utca 3 sz.

Szerkesztőség.

Kiáltó szó.

Réges-régen volt, mikor Keresztelő János a puszták sivatagjában oda kiáltotta a lelki szomjúság után epedő embereknek: Térjete meg. Tanított, intett, dorgált és mégis a nép ezrével todukt hozzá, mert érezte, hogy benne egy jobb jövőnek hajnal csillaga tünt fel; sejtette, hogy immár nincs messze Juda oroszlánja, ki elveszi e világnak bűneit.

Nehéz helyzete volt a zsidó prófétáknak, de az utolsó, nagy prófétának, Keresztelő Jánosnak a helyzete sem volt rózsásabb. Neki is, mint elődeinek népét az egy, igaz Istenhez kellett vissza vezetni, kitől elhajolt, idegen istenekkel paráználkodott. A vallásos közönynek, a bűnnek nehéz lánczait kellett széttörni, hogy lelkileg ismét szabadokká tegye. De, a lelki rabság mellett még

akkor is ott volt a testi rabiga, mert polgárilag sem voltak szabadok.

A római császárság hatalma nehezedett a hajdani független Izraelre. Fiainak nem volt szabad hazafiásan érezni, a nemzet fájó sebeit föltárni. Még álmodni se mertek a közönséges gondolkozású emberek egy szabad, független Izraelről, Dávid nagyságáról, Salamon dicsőségéről.

Csak a próféták nem vesztették el bizalmukat egy jobb jövőbe. S ez a bizalom, ez a hit erőt adott keblükbe, bátorságot öntött szivükbe. Ők szembe szállottak a közönnyel, a hitetlenséggel, a bűnnel, a zsarnoksággal. Keresztelő János még Herodesnek is szemébe vágja: *Vétkeztél, bűnös vagy.* Ott künn a pusztában pedig nem szünik meg prédikálni: *térjetelek meg; egyengessétek az ő utjait.*

Keresztelő János, bátor, erős férfiú volt. Szava, a kiáltó szó egy pillanatra felrázta az alvó Izraelt, reményt öntött csüggedő szivébe. És ama reménység senkit meg nem szégyenített, mert kinek utját egyengette: *eljött a Megváltó.*

Ah, elárvult Izrael, neked valának prófétáid, kiknek kiáltó szava szived mélyéig hatolt. Hát neked árva magyar nemzetem, vannak prófétáid, lelkes apostolaid, a kik édes anya nyelveden hozzád szóljanak, s megértessék veled, hogy a te sorsod is nagyon hasonló Izrael hajdankori sorsához. A kik megmondják, hogy te is eltértél a jó Istentől; hűtlen lettél Megváltó Jézushoz. A kik füledbe kiáltsák, hogy bűnös vagy; térj meg. A

kik vigasztaljanak szenvedéseidben, biztassanak nemzeti keservedben. A kik az evangélium gyógyító balzsamával bekötözzék fájó szivedet, s a lelki szabadító megérkezésével, reményt öntsenek reménytelen szivedbe.

Ez a kiáltó szó te vagy, *ref. magyar Sion.* Téged hívott el a jó Isten, hogy légy e világnak világossága; légy a vakoknak vezére; hogy építsd meg istennek országát e földön. Légy szabadító, a testi, lelki rabságból. Tartsd azért szem előtt magasztos hivatásodat és most a váradalmak napjaiban kiáltsd bátran: *Térjetelek meg!*

Vajda Ferencz.

A keresztes háborúk története.

Irta: Demény Miklós

4.

A mint a keresztes háborúk egyik történet-írója megjegyzi, kétségkívül nagyobb eredményeket vívnak ki a francziák, ha a németek nélkül, maguk mennek keletre.

1147. nyarán érkeztek a németek a magyar határhoz, a mint a freisingeni püspök Ottó feljegyezte, annyian, hogy a folyamok hajózásra, a rónaság járásra alig látszott elegendőnek.

A trónkövetelő Boris pártolóját, Konrád császárt az ifju magyar király hideg udvariassággal engedte át hazáján, mert nem, mint Krisztus zarándoka jelent meg, — mondja Thuróczy a krónikás — hanem mint zsarnok és zsvány; szabad átmenetért folyamodott, de ennek ürügye

TÁRCZA.

Isten keze érte.

Liliom Málinak jól megyen a sorja,
Fejét magasan is, jaj de büszkén hordja.
Habos selyem ruha úgy suhog utánna,
Ott felejtí szemét, aki csak meglátja,
Messze földön sincsen szépségre se' párja.

Suttogva beszélnek minden kapufélen:
Liliom Málit már nem fogja a szégyen.
Arany gyűrűt huzhat mind a tiz ujjára,
Drága gyöngyöt tehet hófehér nyakára,
Itt is, ott is mondják: »Nagy annak az ára!»

Itt is, ott is, mondják: Nagy annak az ára!
A bolond is tudja, vak, aki nem látja.
Kastély kapujánál állj meg alkonyaton
Megtudod, ki jár be minden este azon,
Végig suhan a szép, virágos udvaron.

A kastély kertjében vén, százados hársfa,
Susog a levele, lehajlik az ága.

Az tudna beszélni, ha kérdezné bárki:
Kire szokott itt a kastély ura várni,
... Te vagy az, te vagy az szép Liliom Máli!

... Püspöki Andrásnak fellázad a vére,
Erre s sok gyilkos pokoli beszédre.
Liliom Málinak vőlegénye régen,
... Igaz-e e beszéd, tudni kell azt nékem...
Istenem ne engedd e szégyent megérem.

Hogy átment az alkony szép, csillagos éjbe,
Sulyos, ólmos botját veszi a kezébe
És minden csepp vére izgalomtól pezseg...
A vén hársfa lombja zörren, beszél, rezeg,
Alatta a szép pár nem hall, nem érti meg.

Felpirkadt a hajnal, vége lett az éjnek,
Mindenfelől szörnyü esetről beszélnek:
A fiatal grófot úgy lőtték meghalva,
Össze-visaza törve a feje az arcza!
Elszörnyüdik rajta, aki látja, hallja.

... Püspöki Andrást a zsandérok kísérik,
Nehéz vasba verve, a nagy utcán végig.
Mindenki sajnálja, könnyet hullat érte,
Liliom Mári a kapu mellől nézte
És egy sikoltással kapott a fejébe'.

alatt annyi pénzt csikart ki az országtól, hogy nem találtatott egyház vagy kolostor széles Magyarországon, melytől pénzt nem zsarolt, s mely ijedtében azt oda nem adta volna. VIII. Lajos francia királyt azonban, kit komának is meghívott, s a ki pár héttel később jött a németek után, jó rendben, békében és gazdagon megajándékozva engedte át az országon a magyar király. — A két sereg egyesülési helyéül Konstantinápoly volt kitűzve, de Manuel nem akarván hazáját rakoncátlanokó keresztések országutjává tenni, a németeket több apró csapat után elkergette Konstantinápoly alól. — Kis-Ázsiában a seldsukoktól vereséget szenvedve, mikor VIII. Lajos Nicea közelében utól érte a német sereget, ennek csak romjai voltak meg, s Lajos sirva szoritotta karjaiba a német királyt. Súlyos veszteségek közt érkeztek Antiochia alá. Eszélyes támadással meglehetett volna törni Nureddint, a keresztényen államok legveszélyesebb ellenségét, de Lajos mindenekelőtt a szent sirt akarta látni. Pedig Jeruzsálemben sem látták őket szívesen, mert a pullák (igy nevezték a szent földön letelepült keresztények utódait) hatalmukat féltették tőlük.

A német császár felháborodva, kifáradva tért vissza, Lajos a templomosok kérésére még egy évig, 1149-ig Jeruzsálemben maradt. Ekkor ő is haza indult Szicília felé. »Oroszlán« Henrik és »Medve« Albert azután kárpotólásul a Balti-tenger mellékére vezették keresztéseiket, hogy a pogányságha vissza esett szlávok ellen harcoljanak.

Szent Bernát apát azzal mentette a sikertelenséget, hogy isten utai végére mehetetlenek, s hogy a keresztések bűneik miatt nem tudtak diadalt aratni. Némelyek azzal vigasztalódtak, hogy legalább lelki üdvöt nyertek ezen hadjáratban.

A második kereszties háborukban a közép-

Kifut az utcára, ott a rögön tánczol,
Majd a selyemruhát tépi le magáról,
Majd vadul sikoltoz : »András, András lelkem,
Ne bánts a gróf urat, öl meg engem, engem,
Én vagyok a hitvány, nekem legyen vesztém!»

Szöke selyem haja lebomlik fejről,
— Ellepve az utca báméskodó néptől. —
Kebleről letépve patyolat ingvállá.
»András lelkem,« »Gróf ur« egyre kiabálja,
Nézik, bámulják, de senki se' sajnálja.

Itt is, ott is mondják : bizony nem kár érte,
A jó Isten keze bizony méltán érte.
Megkapta jutalmát az ő hitványsága,
Derék vőlegényét ő vitte romlásba ;
Ezért borult lelke örök éjszakába.

G. Diószeghy Mór.

kori vallásosságnak teljes gyengesége nyilatkozik ; szilárd tervezés, alapos megfontolás, tartós alkotás nélkül csak pillanatnyi erő kifejtésre volt képes.

A következő háboru alatt Damaskus lett a syriai birodalom központja. Nureddin, mosszuli emir onnan küldre hadait a pártoskodó jeruzsálembeliek és mohamedán szövetségeseik, az egyiptomiak ellen. Az egyiptomiak különben maguk hívták be Nureddin seldsukjait, hogy meg védelmezzék magukat garázdálkodó bajtársaik ellen. A segítségökre menő Szeladin később meghódítva az egész Egyiptomot, Syriának és Egyiptomnak szultánjává lett. Ettől fogva mindent elkövetett, hogy kiirtsa Keletről a keresztényeket, kik a mekka-i zarándoklásokat mind erősebben gátolták. — Ő is mint a pápák nyugaton, szent háborut hirdetett, s 1187. jul. 5-én a Tiberiás közelében elfogta a jeruzsálemi királyt, zsákmányul ejtette a Krisztus keresztjét a keresztények hadijelvényét, s még ez év októberében Jeruzsálemet elfoglalván a királyságot megsemmisítette.

Mig Jeruzsálem bukásának a hire a mohamedánokat lelkesedéssel töltötte el, addig a nyugati keresztényvilág közönybe merült hiveit fölrázta mozdulatlanóságukból ez a csapás, mely oly hirtelen jött, mint borult égből a villám.

A pápa nem csüggedt. Kereszties háborut hirdetett ; abba maradt a pápaság és császárság küzdelme, e helyett egész erővel láttak Jeruzsálem ügyének felkarolásához. Hét évi általános békét rendeltek el az egymásközt torzsalkodó keresztényekre, s a hadjárat költségeinek fedezésére az u. n. Saladin adót vetették ki. — Még a 70 éves Frigyes is elindult a hosszú utra mintegy 150.000 jól fegyverezett és fegyverzett hadnak az élén. Abba hagyva küzdelmüket Fülöp Ágost francia és oroszán szívü Richárd angol király is, felvették a keresztet. E három tekintélyes uralkodó példáját követte a nemességnek és népnek száz- ezernyi tömege.

(Folyt. köv.)

Isten igéje.

A mi jelszavunk.

Gal : 6. 7. Meg ne csalatkozzatok.
Az Isten nem csufoltatik meg.
Valamit ember veténd, azt aratja.

A háboruban levő katonának legnagyobb titka a lelszó ismerése. Ezzel akadály nélkül járhat-kelhet bárhol, mindenütt bántódás nélkül eresztik tovább. — És a világgal folytonos harcban levő keresztény embernek is szüksége van valamelyes jelszóra, a melynek birtokában — bátran járhat kelhet, mert mindenütt a keresztény élet jelszával élve — még az ellenséges hitetlenség és bűnök is tisztelettel adnak utat soraik között. — A keresztény életnek e jelszáva olvasható alapigénkben. — És e hármas szó valóra váltva a keresztény élet, hangoztatva a keresztény jelszó. — Az ilyen szavaknak rövideknek kell

lenniök, de rövidségükben mégis sokat kell, hogy mondjanak. Vegyük rendre, hogy élhessünk velük, vagy — ha úgy jobban tetszik — hogy igazán keresztyénné tegyük életünket.

Az első jelszó arról beszél: *Meg ne csalatkozzatok.* Ez nem a külső csalást juttatja eszünkbe csupán, hanem odamutat lelki vallásunk belsejébe és onnan zárna ki a csalásnak lehetőségét is. Tehát a mi hitünk csalatkozása lenne főképpen ez intés tárgya. — És hányan csalatkoztak és csalatkoznak. — Az arany borjut imádó nép (II. Móz. 32.) hitében csalatkozott. Jeroboámot is ez vezette, hogy arany borjut állíttasson Béthelben és Dánban. (I. Kir. 12.) Ezt tárja elibénk a gazdag ifju története. (Máthé. 19. 22.) Judást is csalatkozása vezérelte undok gonoszságára, Ananiás és Safira igen szépen lelkesítő példái a csalatkozásnak. És ma? — Sok ember van, ki ép a mostani nyomoruság érzeteker eldobja hitének minden erősségét, mert nem ismervén az Urat, reményeiben csalatkozik. Hány ember vallásos csak azért, hogy vagyona legyen? És ha vagyonszerzési törekvései a bűn útjára terelik, hát csalatkozik. Hányan remélnék minden egyebet csak üdvösséget nem a mi vallásunktól? *Meg ne csalatkozzatok.* Mi nem gazdaságot adunk, csak elvezetünk az evangéliumhoz, mi üdvöt ad, mi nem a világi javak útjait tanítjuk, de megyünk az ösvényen, hol a lélek gazdagságot talál, mint a mezőben elrejtett kincset, *Meg ne csalatkozzatok.* Vágyaink a Krisztushoz vezetnek és az ő lábainál hallgatva tanuljuk: mi az egy szükséges dolog. (Luk. X. 42.) És ezért odaadjuk a mi munkásságunk gyümölcsét, nem drága ár érte még fáradozásunk is, és nem sajnáljuk azt a sok, sok gyötrelmet, mely idáig eljuttatott, hiszen:

Az Isten nem csufoltatik meg. A világ embere szerződést keres az Ur és a világ között. A farizeus imádkozására emlékeztető dőlyfősséggel fordul el az Urtól, ha a képzelt szerződésen csorbát lát. Pedig nem az Urtól, hanem először magától fordul el. Minden guny, mi elröppen ajkairól, minden csufság mi még csak szívében él: egy ítélet része ama rettenetesnek, mert az Isten nem csufoltatik meg. Aki rosszat kíván, azt kapja meg. A ki saját magának is rossz kívánója, mert csufolja az Urat, kinek képére teremtett nem veszi észébe, hogy »nektek még fejeteknek hajszálai is mind számon vagynak.« Elfelejtí, hogy mit predikált Pál Athenben: »Az Isten, aki teremtette a világot és mindeneket, melyek e világban vagynak, mivelhogy mennynek, földnek Ura . . . ő ad mindeneknek életet, lehelletet és mindeneket.« (Csel. 17. 24. 25.) Aki így ismeri az Urat, az nem csufolhatja meg. És helyesen csak így lehet megismerni. Hát aztán, ha elgondoljuk, hogy ezen kívül még nekünk bűnös embereknek megmutatta az ő kegyelmét, mikor elküldötte egyetlenegyszülött fiát, óh, — akkor világos előttünk: Az Isten nem csufoltatik meg. Nem, mert a mi megváltásunk még most is, e pillanatban is folyik. Ha megismeri a tudós elméjének fogyatkozásait, ha elméje nem tudja áttörni

a határokat, melyeken túl még kell következnie valaminek, itt, ott, ha leszáll arra a mélységre, mely lelkének csillogó arany szeméi mellett, hitvány követ, dib-dáb törmelék mutat, és érzi, hogy hivatása felkeresni, napfényre hozni minden aranszemet úgy, hogy szolgáljon másnak, nemesítse lelkét és törekedjen odamenni a legnemesebb lélekhez: ez a váltság érzete.

Ha az iparos, kézműves, földmivelő az ő munkájában arra törekszik, hogy mint az Urnak odaállított munkása, feladatát a lehető legjobban oldja meg, ha munkájában megéri azt a titkos erőt, mely által csirát hoz az elvetett mag, új alakot nyer az élettelen test, ha elgondolja az emberi elmének csodálatos tevékenységét, melynek minden egyes munkás részesse, és ezzel összehasonlítja ama hatalmat, melynek csak viszfénye a mi gyarlóságunk, — óh, akkor minden barázda az Ur dicsősége, minden kalapácsütés az ő hatalma, minden gépmozdulat az ő bölcsességének dicsérete leszen. — Aki így érzi munkája fontosságát, érzi lelkének hiányait, fogyatkozásait is. És ezt ha el-tüntetni igyekezik: igyekezete részt vesz a váltság munkájában. Ezekben — egytől egyik nyilvánvaló: Az Isten nem csufoltatik meg, mert aki ellene támad, ember voltának legszebb ékességét tiporja a sárba.

És végre, ki mit vet, azt arat, a magyar példabeszéd szerint. — Ez kellene, hogy figyelmeztessen minden cselekedetünk nemes voltára. Ez által lennők Krisztus igazi követői, mert a lélek legnemesebb magjait vetvén, az üdvösségnek drága ajándékait kellene vennünk aratáskor. Igen szépen mondja el a mi jelszavunkat egy történet. Rajmond városának ékesen szóló papja elvégezvén egy igen hatásos predikációját, mely az igaz keresztyén életről szólott, felalott hirtelen egy beteges kinézésű ember és így szólott: »Szegény ember vagyok, ki munkát keresni jöttem a városba, nem alamizsnát, hanem munkát. És mindenki azzal utasított el, hogy másnál talán kaphatok én is munkát . . . de nem kaptam sehol. Ha igaz a keresztyénség, akkor kellett volna találnom munkát.« E pár szó leirhatatlan hatást tett. A szólót pedig úgy kimerítette, hogy betegen összeesett. A pap lakására vitette, ápoltatta, de a leggondosabb orvosi ápolás sem tudta megmenteni. A végső perczeket élő ember mintegy köszönésként csak ennyit sóhajtott: »Érzem, Jézus is így tett volna.« (Saledon, K.) Ha hármias, keresztyéni jelszavunkat pontosan megtartjuk, akkor minden cselekedetünkben elmondhatjuk: »Érzem, hogy Jézus is így tett volna.

(Feketelak.)

Osváth Lajos.

Világkrónika.

Japán-orsz háboru. A Mukden körül táborozó szárazföldi csapatok nem igen adnak hírt magukról. A hideg tél, úgy látszik pihenésre, előkészületre kényszeríti. Mindkét fél kíséret seregekkel erősíti meg magát.

Annál nevezetesebb hírek érkeznek *Port-Arturból*. Közelebről a japánok egy 203 méter magas erődöt foglaltak el, honnan már kényelmesen ostromolhatják az egész erődöt és a kikötőt. Ezen erőd bevételénél hir szerint 15 ezer japán esett el. Csakugyan bebizonyosodik, hogy Port-Artur a világ egyik legerősebb vára. Stössel tábornok kevés katonáival, hősiességével védte, úgy hogy bevétele még sokáig eltarthat, daczára, hogy rövid időre várják.

Az olasz trónörökös keresztelője. A múlt héten volt a Kvirinal nagytermében az olasz trónörökös keresztelője.

Keresztanyja Margit anyakirálynő lett, míg tiszteletbeli keresztapákként Miklós montenegrói fejedelem, Vilmos császár, a kit Albert porosz herceg képviselt és Edvárd király, a kit Artur con-naughti herceg helyettesített, szerepeltek.

Vilmos német császár a múlt napokban egy levelet küldött, a magyar-osztrák nagy követtől, Ferencz József királynak. Hogy mi volt benne az titok. De, némelyek tudni vélik, hogy a vámszerződési tárgyalásokon kívül, országunk mai helyzetével is foglalkozik a levél.

Hideg tél. Olasz-, Spanyol országokból is az a hír érkezik, hogy ottan is rendkívüli hideg tél uralkodik. Sőt Spanyol országban nagy hóviharak is dühöngtek.

Egyházi élet.

Két alapítvány. Dr. Nagy Sámuel székelyudvarhelyi ügyvéd, egyházmegyei tanácsbíró felelőségét *Szolga* Irén ónagyságát súlyos betegség látogatta meg. Türt, szenvedett keresztyéni hittel. Egy szerencsés operáció nagy szenvedéseitől megszabadította. Mikor felgyógyult, első dolga volt, hogy hálát adjon a jó Istennek. Imádkozott. De érezte, hogy imádságával még nem tett eleget. Hite mellé jóságos cselekedetet is akart ragasztani. S ezt úgy valósította meg, hogy a válság szélén álló *székelyudvarhelyi evang. reform. leányiskolánknál* 200 korona alapítványt tett, azon

céllal, hogy kamataiból évenként egy szegény árva leányka tanulhasson. Ez az egyik alapítvány.

A másik alapítványt ugyancsak a székelyudvarhelyi ev. ref. egyház javára özv. *Szilágyi* Sándorné, sz. Ambrus Mária Szombatfalván lakó buzgó hívünk tette 120 korona összegben. Azt kötötte ki, hogy minden év húsvét ünnepén az urvacsorához bort vegyen az egyház annak kamataiból. Ez az özvegy asszony, ki már a sir szélén áll, egy életen át megtakarított filléreit rakta le az ur oltárára. Ennél kedvesebb emléket nem is hagyhatot volna maga után, melylyel egyháza iránti szeretetét kimutassa.

Fogadja mindkét nemes szívü alapító az ev. ref. egyház hálás köszönetét. Székelyudvarhely 1904. decz. 6. *Vajda* Ferencz, ref. pap.

OKU báró japán tábornok.

Egy másik alapítvány. Rugonfalvi id. Pál János f. hó 2-ikán, 200 koronás alapítvánnyal örökitette meg nevét a rugonfalvi evang. reform. egyházközség fejlődő életének történetében. Az öreg és — sajnos — sirjához már nagyon közel álló egyszerű földmives mindig buzgó, áldozatkész tagja volt hazájának, egyházának. Buzgó, vallásos lelkének gazdag tárházából származott ezen alapítvány is. Egyháza és magam nevében fogadja a jó öreg hálás köszönetemet szives adományáért. Rugonfalva, 1904. decz. 5-én. *Kovács* István, ev. reform. lelkész.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház község decz. 4-én d. u. 5 órakor, az ev. ref. kollegium tornacsarnokában tartotta első egyházi estélyét. Az estély érdekes műsora a következő volt: 1. A gyülekezet éneke, Te benned biztunk (Solt. XC. I. vers). 2. Elnöki megnyitó. Tartotta *Vajda* Ferencz egyházi elnök. 3. Szavalt *Groákné Szabó* Kata urnő. 4. Énekelt *Félegyházi* Mariska. Hármioniumon kísérte *Baku* Kata urnő. 5. A ref. egyház szervezete, felolvasás tarotta *Vajda* Ferencz ref. pap. 6. Szavalt *Györffy* István VIII. o. tanuló. 7. Elnöki zárszó. 8. Áldd meg Ur Isten, énekelte a gyülekezet. Belépés ingyenes volt, de kegyes adományokból egy harmionium beszerzésére 19 K. 12 fill. gyűlt be.

Papválasztások. *Tamó* Gyula alpestesi református lelkészt Hunyadmegyéből, egyhangulag papjának választotta el, múlt hó 22-én a sepsi egyházmegyében fekvő *Kökösi* egyházközség jó székely népe. Kísérje Isten áldása, és új hiveinek szeretete, új állomásán életét és működését. *Muzsnai* ref. egyházunkban decz. 5-én volt a papválasztás. A hivek egyhangulag *Bedő*

Ödön csekefalvi ref. lelkészt választották meg. Tegye Isten szerencsésé e választást, úgy az egyházra, mint a fiatal új lelkészre.

A „Vasárnapért.”*

Kedves Nagytiszteletű Uram! Örömmel jelentem, hogy itteni hiveink között az utóbbi napokban 50 drb. »Prot. árvaházi naptár« és a »Koszoru« füzetekből 20 kötetet kiosztottam és hogy az év végével kilépő előfizetők helyett, sikerült újakat szerezni s a kifáradt vagy kidölt harcosok helyébe, a küzdők soraiba, az igazságot szomjuhozók tűzvonalába új erőket, erős vitézeket állítanom, minek következtében a f. évi 46 előfizető helyett, a jövő 1905-re már 50-re emelkedik azon szegény családoknak száma, a kik itt drága hazánk határán és Romániában kedves »Vasárnap«-unkból meritenek lelki vigasztalást, vesznek gyógyító balzsamot sajgó sebeikre, fájó sziveikre.

Biztosítom Nt. Szerkesztő urat, hogy ezen kedves családi lapunk mellett továbbra is rendületlenül kitartunk, hogy azon zászló körül, melyet a »Vasárnap« 4 év óta oly magasan, oly fenséges színekben lobogtat, lelkesedéssel tömörülünk s hogy e zászlót elesni, porbahullani nemcsak hogy nem engedjük, sőt fennállásáért áldozatot hozni is képesek vagyunk, mert ugyan mi lett volna velünk, a mi szomorú lelkeinkkel, a mi nyomoruságunknak idejében, a mi négy hónapig tartott pásztor nélküli árvaságunknak keserves napjaiban, ha ez nem vigasztalja vala az itteni sziklák és bérczek között szétszórt hiveket, fény-sugarával nem lövell erőt a csüggedők lelkeibe, melegével nem fakaszt reményt a hívő szívek mélyén, egy jobb jövő, boldogabb kor iránt.

Hiszen ez a lap valóságos kincsévé vállott már minden olyan családnak, a mely ennek nemes törekvéseivel magasztos céljaival megismerkedett, minden olyan embernek, a ki nem zárja el ajtóját az idvezítőnk evangéliuma előtt, a kinek szívének még nem dermesztette meg a vallásosság iránti fagyos közöny s a kinek szívében az undok vétkek halmaza fölött a sötétségnek szelleme még nem ülhetett meg diadalünnepét.

Oh mert a kik látják, érzik, mily sebesen rohan földi életünknek rövid ideje a végtelenség tengerébe; hogy mily rövid az élet az örökkévalóságra leendő kászületre; a kik tudják, hogy lesz idő a mikor idő nem lesz többé; mikor a véges idő határán túl fel fog tetszeni majd az örökkévalóságnak fényes napja, óh azok nagyon is szeretik e lapot, azok örömmel várják megjelenését, azok szívükbe fogadják az e lapban hirdett evan-

* Kiss József buzgó hívünktől kapta szerkesztőségünk ezen megleghangú levelet, melyet készséggel adunk közre, hogy mindenki elolvashassa. Vajha minél szélesebb körben találna visszhangra.

Szerk.

geliumi igazságokat és én erősen hiszem, hogy ezeknek megszületett már a Jézus-Krisztus, hogy ezeknek most is boldog Karácsonyjuk lesz és hogy ezeknek fel is fog ragyogni egykor életük alkonyán, az öröklétnek tündöklő csillaga.

A nagytiszteletű szerkesztő urnak nemes fáradozására önzetlen munkásságára Istennek áldását kérve, vagyok

Tömösön, 1904. decz. hó 5-én.

igaz hiva

Kiss József.

máv. pfelevigyzó.

Könyves ház.

1. Naptárak.

Megjelent a »**Protestáns Árvaházi Képes Naptár**« 1905. évre. Szerkeszti *Kenessey Béla*, kolozsvári theol. ig. tanár. Ezt a legelterjedtebb és legjobb protestáns Naptárt *Hornyánszky Viktor* adja ki Budapesten (Akadémiai épület.) A ki azonban meg akarja szerezni, kérje meg a helybeli lelkészt, és szívesen hozat a kiadótól, mert könyvesboltban nem igen lehet kapni. A »Vasárnap« olvasóinak különösen ajánljuk ezt a Naptárt. Ára 60 fillér.

A »**Keresztyén Népbarát**« evangéliomii naptár az 1905. évre rövid időn megjelenik s kapható lesz a »Magyar Biblia és Evangéliomii Irat Terjesztő Társaság alap kezelésénél, Karczagon. Ára e jóra való naptárnak csupán 40 fillér. — A kiből csak van egy kis buzgóság az evangéliomii iratok terjesztése iránt rendeljen bizományba legalább 10 példányt. (A terjesztők 10% kedvezményben részesülnek.)

2. Jó könyvek.

Az erdélyi ev. ref. Egyházi Értekezlet népies kiadványai közül eddig a következő hasznos füzetek jelentek meg:

1. *A Rákóczi fiúk vallásos nevelése.* Irta: *Vajda Ferencz.* Ára 4 fillér.

2. *Büszke lelkiismeret.* Irta: *Péchy Árpád.* Ára 4 fillér.

3. *Elbeszélés Kálvin életéből.* Irta: *Birtha József.* Ára 10 fillér.

4. *A református vallás védelme a baptizmus ellen.* Irta: *Vajda Ferencz.* Ára 6 fillér. Mindezen füzetek megrendelhetők tiszt. *Irsay József* ev. ref. lelkész urnál, Kolozsvár. Kül-magyar utca.

Koszoru füzetek, kiadja a Protestáns Irodalmi Társaság. Eddig megjelent 110 füzet. Kapható: *Hornyánszky V.*-nál Budapesten. Egy-egy füzet ára 8 fillér.

Az üdvösség utja. Irta: *Vajda Ferencz.* Ára 10 fillér.

A reformáció márczius 15-én. Irta: Solymossy Endre tanár. Ára 10 fillér. Ezen két füzet megrendelhető a »Vasárnap« szerkesztőségében, Székelyudvarhely. (Tíz-tíz példányon alóli megrendelést nem fogadunk el.)

Egyházi beszéd, gyermek isten tiszteletre. Irta: Birta József ref. pap Léva. Kapható ugyanott. Ára 20 fillér. Tiszta jövedelme a »Bethlen Katalin« ker. nőegylet tőkéjének gyarapítására fordítatik.

Mai képünkhöz.

A »Vasárnap« olvasóinak a japán-orosz háboru vezér alakjai közül ez alkalommal Báró Oku japán tábornokot mutatjuk be. Oku báró a szárazföldi balszárnynak a parancsnoka. A liao-jangi véres csatában ő törte át az oroszok jobb szárnyát és kényszerítette a vár feladására. Jelenleg a Mukden körül táborozó III. hadtestet vezeti. Katonai téren már eddig is igen szép nevet szerzett magának.

Vegyes hírek.

Tájékoztatásul. Változás fog beállani a »Vasárnap« 1905 évi előfizetési díjainak kezelésében. Kiadónk tetemes, sok dolgára való tekintettel az előfizetési pénzeket, legnagyobb sajnálatára, tovább nem kezelheti. Helyette lapunk felelős szerkesztője: **Vajda Ferencz fogja kezelni az előfizetési díjakat is.** Így tehát az 1905 évi előfizetési díjak e következő cím alatt küldendők be: **„Vasárnap“ szerkesztősége. Székelyudvarhely Ref. papi lakás. A folyó évre eső díjak azonban még a régi címre Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők: Árpád-utca 3. sz.**

A magyar Himusz és a Szózat a honvédségnél. Nyíri Sándor honvédelmi miniszter — a honvédparancsnoksághoz rendeletet intézett, melyben a tisztek figyelmét a legénység művelődésére felhívja. A miniszter felemlíti, hogy a legénységnek meg kell tanulnia a Szózatot és a magyar Hymnust, melyeket vasárnap és ünnepnap délután a kaszárnyában a legénységgel el kell énekelteni.

Segély a székely községeknek. Gróf Lázár István főispán értekezletet tartott a szolgabírákkal azért, hogy a beállott inség folytán pénzforgalmat biztosítson a népnek. S ezt úgy oldották

meg, hogy azon községekben, melyekben olyan kopár hegyek vannak, hogy semmi gazdasági értékük nincs, befásítsák e helyeket és a vízmosásokat megkötik. Erre a célra 25,000 koronát fognak kérni. E községek: Mezőrűcs, Mezőgalambod és Mezőszabéd, Szent-Gericze, Harasztkerék, Harasztos és Szt.-Háromság.

Rákóczi-ünnepély. A székelyudvarhelyi áll. polgári leányiskola derék tanítói testülete decz. 4-én, munkakiállítással egybekötött, Rákóczy emlékünnepélyt tartott. Az igen magas színvonalon álló ünnepi beszédet az igazgató, Schiller Irma tartotta. A növendékek énekkel, szavalatokkal működtek közre, bizonyosságot szolgáltatva a szép készülségüknek. Kétszáznál több, igen szép és értékes munkát is állítottak ki, melyet a közönség megvásárolt. Tiszta jövedelme könyvtár-alapra fordítatik. A szép lefolyású hazafias ünnepély az intézet tantestületét dicséri.

A brassói vasutasokat felmentették. A brassói királyi ügyész, a vasuti sztrájk ügyéből kifolyólag, vádat emelt 26 brassói vasutas ellen, hivatali kötelesség megtagadásának büntette címen azon tények miatt, hogy Brassóban 1904. április hó 20-án s illetve a következő napokban hivatalos kötelességüknek teljesítését összebeszélés folytán megtagadták. Ezen vád ellen a vasutasok kifogással éltek, és a kifogási tárgyaláson okt. 19-én a vád tanács által a vád alól fel is mentettek, azonban a kir. ügyész a határozat ellen fellebbezett és így került az ügy a kir. táblához, a mely a brassói vasutasokat az ellenük emelt vád alól szintén felmentette.

Krausz Emilt elfogták. Londonból az a hír érkezik, hogy Krausz Emilt — ki ellen tudvalevőleg a Reményik L. és fia cég tett feljelentést, mert 400 ezer koronáig megkárosította, elfogták. Készpénzben 100 ezer koronát találtak nálla. Most szállítják haza.

Gyilkosság Marostordavármegyében. Három helyről érkezik gyilkosság híre Marostordavármegyéből. Az első gyilkosság Szomosdon történt, Sándor György somosdi legény megölte kaczorral és bicsokkal, a falu egyik legcsendesebb legényét Székely Ferenczet, egy kis szóváltás után. — A második gyilkosság Mezőkölpényben történt. A község főutcáján virradatkor valaki agyonverte Nulicsány Jánost, ezután elszaladt. A gyilkost még nem tudta kézrekeríteni a csendőrség. — A harmadik gyilkosság színhelye Koronka község. Táncz volt a nagykorcsmában, vigan, gondtalan lejtettek a párok. Egy legénynek szörnyű nagy kedve kerekedett. Kiragadta a czimbalom alól az emelvényül szolgáló rozoga kádat. A kád széthullott, a legények eleresztették a lányok kezét, mindenki kézbe kapott egy darabot a kád dongáiból s véres verekedés lett a tánczból. Kiss Józsefnek oly nagy ütést mértek a fejére, hogy élet-halál között lebeg. Panaszkodunk, hogy szegénység van. Ám azért mindenfelé foly a mulatság. A mulatság ivással jár. Az ivás verekedéssel. A ki pedig iszik, verekedtek: az nem igazi keresztyén ember.

Farkaskaland. Nagyvárad mellett, Kepesd falu határában kóbor farkasok megtámadtak egy cigánykaravánt. A cigányok kétségbeesetten védekeztek. Az egyikük Lakatos András, ki hátramaradt, komoly veszedelemben forgott. Végül is az egyik kutyájuk feláldozásával menekültek. A kutyát ugyanis a fához kötötték s a hátramaradt farkasok elől a községbe menekültek, a hol a csendőröket verték fel, hogy mentsék meg a szekereket és lovaikat. A csendőrök ki is mentek, de váratlan meglepetést is szereztek a cigányoknak. Megmotozták ugyanis a szekereket és egy régen kutatott tolvajbandát sikerült kézrekeríteniök a kóbor cigánykaravánban. Így estek a cigányok egyik veremből a másikba.

Halált okozó cigárettázás. Egy német lapból olvassuk a következő hirt: K. Károly, egy straszfurti 12 éves fiú, mint annyi más vele egy korban lévő gyermek, már cigárettázott. A cigáretta füstjét mindig a tüdőre szitta és órrán bocsátotta ki. A multkor cigárettázás közben annyira rosszul lett, hogy azonnal ágyba kellett fektünie. Mire anyja hazaérkezett, a fiú már halott volt. A hirtelen halálát bizonyára nikotinmérgezés következtében beállott szivbénulás okozta.

Porul járt szabó Bibarczfalván történt a szomorú eset. Bartalis Imre szabómesternek odavaló ifj. István Sándor egy lájbit adott elkészítésre. A lájbihoz fáintos báránybőrt is vitt a székely, hogy a mostoha időjárás ki ne foghasson rajta. A báránybőr igen tetszett a szabónak s azt gondolta, jó lesz az neki is; tehát elcserélte Teltmult az idő és megjelent István Sándor a szabónál, hogy a lájbit átvegye. Mikor a különben ügyesen elkészített ruhadarabot meglátta, menten észrevette a turpisságot és szóváltás következett közöttük. Bartalis nem volt elkészülve a dolog illetén kimenetelére s váltig erősítette, hogy a báránybőr ugyanaz, amit neki átadott és a mikor ez nem használt, családja segítségével igyekezett kitudszkolni. Mikor így az ajtóig érkeztek, István Sándor a szabót hason szurta, még pedig oly móddal, hogy annak a bele kifordult s most élet-halál között van lakásán.

Ami keveseket érdekel. A jobbmódu közönség érdekében jegyezzük föl azt az igen kevés embert érdeklő figyelmeztetést, hogy az ezer forintos bankjegyek csakis e hó utolsó napjáig szerepelnek fizetési eszközök gyanánt. A jövő esztendő első napjától kezdve már senki sem lesz köteles elfogadni fizetesként ezt az ezer forintost, amelyet azonban az osztrák-magyar bank 1910. decz. 31-ig teljes értékben bevált. Azontul egy hatost sem fog érni.

Értesítés. A »Vasárnap« székelyudvarhelyi előfizetőit értesítjük, hogy a Prot Árvaházi Képes Naptár a lelkési hivatalban kapható.

Közgazdaság.

A vetések állása. A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról november 24-ig, a földmivvelésügyi miniszter a következőket jelenti: A vetések országszerte, majdnem mindenütt hó alatt vannak. A korai vetések ugyszólván kivétel nélkül jól fejlődtek, jól megerősödtek, sőt néhol tulbuják is, s bár a későiek kevésbé erőteljesek, ezek között is igen sok a szép zöld és egészséges vetés, különösen az Alföld déli felében. A nagyon későn vetett őszi buza és rozs vetések egy része azonban még ki nem kelt és így már csak a hótakaró alatt fog kikélhetni, megfelelő időjárási viszonyok mellett. A legelőkről és rétekről, ahol az őszi folyamán eléggé bőven sarjadzott a fü, a jószág beszorul már az istállókba, amely körülmény sok gazdának aggodalmat is okoz, mert attól félnek, hogy a szűk takarmánytermés miatt, különösen hosszúra nyuló tél esetén nem lesznek képesek megfelelőleg takarmányozni jószágait. Az ország némely részében és főként a dél nyugati vármegyékben, ahol különben meglehetősen jó burgonyatermés volt, azon panaszkodnak egyes gazdák, hogy a bevermelt burgonya, daczára a folytonos válogatásnak romlani kezd. Néhol a bevermelt répa is romlik, — különösen ott, ahol már hideg időben fagyos földből szedték. A gazdasági munkálatok nagyobb részben már szünetelnek, bár néhol ugyan még az utóbbi napokban is folyt az ugarolás, sőt november közepéig itt-ott a vetés is. Szőlő rigolirozás és erdei munka, továbbá dohánysimítás folyamatban van.

Gabona piac Budapestén.

decz. 5.

Buza:	. . .	50 kilónkint	10 k. 10 f. — 10 k. 45 f.
Rozs:	. . .	»	7 k. 50 f. — 7 k. 70 f.
Árpa:	. . .	»	7 k. 10 f. — 7 k. 40 f.
Törökbuza:	»	»	7 k. 70 f. — 7 k. 85 f.
Zab:	. . .	»	6 k. 90 f. — 7 k. 30 f.
Repcze:	. . .	»	11 k. 25 f. — 11 k. 50 f.

Szerkesztő postája.

Sz. K. A.-Siménfalya. A tudósítást kaptam, a jövő számban adni fogom Felolvasásodat, légy szives küld be közlés végett.

K. J. F.-Tömös. Mai számunkban adjuk. Az új előfizetőknek megküldjük ez évi két utolsó számot is. Szives üdvözlét.

